

Plan działania na lata 2007-2008 PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Numer Priorytetu: VIII
Nazwa Priorytetu: Regionalne kadry gospodarki
Nazwa Instytucji Pośredniczącej: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie; Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
Adres siedziby: ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin
Telefon: (081) 44 16 850
Fax: (081) 44 16 853
Adres e-mail: defs@lubelskie.pl

I. Obszary wsparcia

I.1 Preferowane formy wsparcia

Typ projektu przewidziany do realizacji w roku 2007 (pilotaż):

Działanie. 8.1

Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.1

Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe

- szkolenia skierowane do osób zatrudnionych o niskich kwalifikacjach lub innych dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności (w formach pozaszkolnych).

Typy projektów przewidziane do realizacji w roku 2008:

W 2008 r. Instytucja Pośrednicząca planuje uruchomienie **wszystkich typów projektów w ramach poszczególnych Działań i Poddziałań** w celu nieograniczenia zainteresowania potencjalnych beneficjentów wykorzystaniem możliwości jakie oferuje Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Natomiast kolejność preferowanych form wsparcia przedstawiona jest według hierarchii ważności potrzeb z punktu widzenia regionu.

Działanie. 8.1

Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.1

Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe

- ogólne i specjalistyczne szkolenia¹ oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej

¹ Projekty szkoleniowe inne niż możliwe do realizacji w procedurze konkursowej w ramach Priorytetu II (zasięg terytorialny)

działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych (1);
- doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMSP), w tym dla osób samozatrudnionych, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości (z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi)²
- szkolenia, kursy i doradztwo zawodowe (jako działanie uzupełniające do szkoleń i kursów) skierowane do dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności, w szczególności dla osób zatrudnionych o niskich lub zdeaktualizowanych kwalifikacjach (z wyłączeniem kształcenia ustawicznego w formach szkolnych realizowanego w szkołach dla dorosłych)³(3)

Poddziałanie 8.1.2

Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie - projekty konkursowe

- pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem m.in. przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim.
- wsparcie dla pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów zwolnień monitorowanych (outplacement), w tym szkoleń i doradztwa zawodowego;
- podnoszenie świadomości pracowników i kadr zarządzających modernizowanych firm w zakresie możliwości i potrzeby realizacji projektów wspierających procesy zmian poprzez szkolenia i doradztwo;
- szkolenia przekwalifikujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia);
- szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa;
- badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie, w szczególności tworzenia i likwidacji miejsc pracy oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji;

Poddziałanie 8.1.3

Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych

- tworzenie sieci współpracy (w tym partnerstw) w zakresie wzmacniania dialogu społecznego i inicjatyw podejmowanych wspólnie na poziomie lokalnym i regionalnym przez organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze, mających na celu zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców w szczególności w zakresie:

- organizacji pracy
- form świadczenia pracy
- promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- godzenia życia zawodowego i prywatnego

- promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy, warunków pracy pracowników i środowiska naturalnego;
- upowszechnianie na poziomie lokalnym i regionalnym idei *flexicurity*.

Poddziałanie 8.1.4

² Beneficjent wsparcia zobowiązany jest do dostarczenia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy z innych programów operacyjnych w odnieniu do tych samych wydatków kwalifikowanych związanych z danym projektem. Z wsparcia w ramach tego Poddziałania wykluczeni są uczestnicy Działania 6.2 *Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*, którzy otrzymali wsparcie pomostowe, czego dowodem jest oświadczenie złożone przed przystąpieniem do projektu.

³ Szkolenia, które łącznie spełniają następujące warunki: 1) są realizowane poza godzinami pracy uczestników; 2) wszystkie podmioty biorące udział w realizacji projektu są niezależne od pracodawcy uczestnika szkolenia; 3) szkolenie odbywa się poza miejscem pracy uczestników; 4) nabór na szkolenie jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych; oraz dodatkowo, tylko w przypadku pracodawcy, który jest przedsiębiorcą; 5) pracownicy zatrudnieni w jednym miejscu pracy (u jednego pracodawcy) stanowią nie więcej niż 20% uczestników jednego szkolenia w ramach tego samego projektu.

Przewidywanie zmiany gospodarczej – projekty systemowe

- badania i analizy dotyczące aktualnej sytuacji, trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w regionie oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji.

Działanie 8.2

Transfer wiedzy

Poddziałanie 8.2.1

Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw - projekty konkursowe

- staże i szkolenia praktyczne dla:

- pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych
- pracowników naukowych (uczelni i innych jednostek naukowych) w przedsiębiorstwach.

- promocja idei przedsiębiorczości akademickiej, w celu komercjalizacji wiedzy i umiejętności zespołu działającego na uczelni lub w jednostce naukowej (firmy typu spin off lub spin out);

- szkolenia i doradztwo dla pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni, doktorantów, studentów i absolwentów uczelni zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą typu spin off lub spin out;

Poddziałanie 8.2.2

Regionalne Strategie Innowacji – projekty systemowe

- tworzenie, rozwój i aktualizacja Regionalnych Strategii Innowacji (RSI) poprzez:

- studia, analizy, ekspertyzy,
- wsparcie szkoleniowo-doradcze dla podmiotów odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie RSI,
- tworzenie i rozbudowę systemu monitorowania RSI;

- wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie regionalnym i lokalnym, w szczególności poprzez⁴:

- kampanie informacyjne i imprezy służące kojarzeniu partnerów i promocji transferu wiedzy i innowacji,
- rozwój systemu komunikowania się i wymiany informacji;

- stypendia naukowe dla doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju województwa (określonych w RSI)⁵.

I.2 Diagnoza sytuacji oraz identyfikacja potrzeb – uzasadnienie preferowanych form wsparcia

Sytuacja społeczno-ekonomiczna województwa lubelskiego w ostatnich latach ulega dynamicznym zmianom. Zmiany dotyczą lokalnego rynku pracy oraz tendencji w gospodarce i doprowadziły na przełomie ostatnich miesięcy m.in. do spadku poziomu bezrobocia. Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest wysokie ujemne saldo migracji. Ponadto specyfika położenia regionu (strefa przygraniczna na trasie Warszawa-Kijów, Warszawa-Lwów), planowane przystąpienie Polski do Strefy Schengen z jednoczesnym otwarciem rynku pracy dla pracowników z Białorusi i Ukrainy oraz wreszcie wspólna z Ukrainą organizacja Euro 2012, będą miały w ciągu najbliższych lat istotny wpływ na rozwój gospodarczy regionu.

Lubelszczyzna jest regionem zaliczanym do najsłabiej rozwiniętych gospodarczo obszarów Polski. Wskaźniki ekonomiczne wskazują, że województwo plasuje się zdecydowanie poniżej średniej

⁴ Jeśli Instytucja Pośrednicząca, zgodnie z zapisami Planu działania na dany rok, zamierza realizować ten typ projektu w ramach Poddziałania 8.2.2 (tryb systemowy), nie jest możliwa jego realizacja w Poddziałaniu 8.2.1 (tryb konkursowy) w ramach tego samego Planu działania.

⁵ Jeśli Instytucja Pośrednicząca, zgodnie z zapisami Planu działania na dany rok, zamierza realizować ten typ projektu w ramach Poddziałania 8.2.2 (tryb systemowy), nie jest możliwa jego realizacja w Poddziałaniu 8.2.1 (tryb konkursowy) w ramach tego samego Planu działania. System zgłoszeń, sposób wypłacania i rozliczania stypendiów oraz ich wysokość zostaną określone przez Instytucje Pośredniczące, jednakże maksymalna miesięczna wysokość stypendium powinna kształtować się w granicach 3.000-5.000 PLN.

krajowej. Region jest trzecim co do wielkości w Polsce (ponad 25 tys. km²), ale jest słabo zaludniony i zurbanizowany. Pod względem gęstości zaludnienia (87os/km²) województwo zajmuje 12 lokatę w kraju (71,3% średniej krajowej), natomiast wskaźnik urbanizacji wynosi niespełna 47% (14 miejsce w Polsce). Sytuację województwa określają najlepiej problemy demograficzne i gospodarcze charakterystyczne dla tzw. ściany wschodniej, przejawiające się w niedoinwestowaniu infrastrukturalnym, nieefektywnej strukturze gospodarki decydującej o jej niskiej konkurencyjności i innowacyjności, niskich dochodach mieszkańców, depopulacji i niskiej jakości zasobów ludzkich.

PKB wytworzony w regionie na głowę mieszkańca (około 15 tys. zł) jest najniższy w Polsce. Województwo lubelskie posiada niski poziom nakładów inwestycyjnych oraz niski stopień nowoczesności struktury gospodarczej. W przemyśle przewagę mają gałęzie tradycyjne (niskiej techniki), a najbardziej efektywnym sektorem gospodarki województwa jest sektor usług rynkowych, przemysł i budownictwo oraz usługi nierynkowe i rolnictwo. W porównaniu do innych województw jest to struktura niekorzystna z uwagi na wyższy udział rolnictwa i usług nierynkowych oraz niższy udział przemysłu i usług rynkowych od średniej krajowej. Wyższą (ósmą) lokatę w kraju region zajmuje pod względem wysokości nakładów na badania i rozwój, co należy przypisać głównie Lublinowi jako prężnemu ośrodkowi akademickiemu.

Rynek pracy cechuje duża nadwyżka popytu na pracę nad jej podażą. Na koniec czerwca 2007r. w województwie lubelskim w ewidencji urzędów pracy znajdowało się 121.668 bezrobotnych, którzy stanowili 13,5% ludności aktywnej zawodowo.

Jakość kapitału ludzkiego w województwie lubelskim jest na tle kraju niska. Jego ocena rozumiana jako zasób wiedzy, umiejętności, zdrowia i inicjatywy, wskazuje, że województwo lubelskie zajmuje pod tym względem 15 miejsce w kraju. Na niski poziom kapitału ludzkiego Lubelszczyzny wpływa przede wszystkim bardzo trudna sytuacja w zakresie mobilności przestrzennej i aktywności gospodarczej, a także niski poziom prężności demograficznej i wiedzy funkcjonalnej jej mieszkańców. Do głównych czynników negatywnie wpływających na ocenę jakości kapitału ludzkiego w regionie należy zaliczyć m.in. niedopasowanie strukturalne kwalifikacji i umiejętności zasobów pracy do potrzeb rynku pracy, stosunkowo niski poziom tzw. kompetencji cywilizacyjnych, obejmujących takie umiejętności jak prowadzenie samochodu, obsługa komputera, posługiwanie się językiem obcym. Małym zainteresowaniem wśród mieszkańców Lubelszczyzny cieszy się także podnoszenie kwalifikacji poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Jednocześnie tylko około 20% mieszkańców regionu w wieku 25-64 lata uczestniczy w różnych formach kształcenia ustawicznego. Jest to zdecydowanie poniżej średniej w kraju (30%). Powodem braku zainteresowania szkoleniami są względy finansowe, ale również brak umiejętności kojarzenia celowości samokształcenia z przyszłym rozwojem zawodowym czyli brak umiejętności planowania własnej ścieżki rozwoju.

Z drugiej strony Lublin – stolica regionu jest miastem o jednym z najwyższych współczynników skolaryzacji w Polsce (procent osób studiujących i z wyższym wykształceniem). Wśród 400 tys. mieszkańców w roku akademickim blisko 20% stanowią studenci. Na uwagę zasługuje fakt, że od 1992 roku w województwie dokonał się duży postęp w upowszechnianiu wyższego wykształcenia. Przyrosty udziału osób ze średnim i wyższym wykształceniem były znacznie wyższe niż w innych regionach kraju. Proces ten był możliwy dzięki szybko rozwijającej się sieci placówek szkolnictwa wyższego, zarówno w systemie kształcenia publicznego, jak i prywatnego (20 placówek w województwie lubelskim). Obecnie wskaźniki dotyczące wykształcenia mieszkańców województwa lubelskiego są zbliżone do średnich krajowych i kształtują się następująco: ludność z wyższym wykształceniem stanowi 9,7%; najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy z wykształceniem średnim i policealnym - 32,2% ogółu populacji, osoby posiadające wykształcenie podstawowe - 32,0 %; wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 21% ludności; 5,1% stanowią mieszkańcy z wykształceniem niepełnym podstawowym. W ostatnich latach wyraźnej poprawie ulega także poziom wykształcenia ludności na wsi, chociaż w porównaniu z obszarami miejskimi, wykształceniem średnim i wyższym legitymuje się znacznie mniejszy odsetek ludności wiejskiej. Wzrost poziomu wykształcenia na wsi przekłada się pozytywnie na coraz większy odsetek gospodarstw rolnych kierowanych przez osoby z wykształceniem średnim i wyższym. W przypadku województwa lubelskiego wskaźnik ten jest już wyższy od średniej krajowej i wynosi 35,8 % (wobec 33,7% w kraju).

Rozwój przedsiębiorczości w województwie lubelskim charakteryzuje się niskim tempem wzrostu. Na Lubelszczyźnie sektor małych i średnich przedsiębiorstw należy do najsłabiej rozwiniętych w Polsce. Nasycenie przedsiębiorczością w regionie jest o 30% niższe niż średnia w kraju. W regionalnym systemie REGON zarejestrowanych jest prawie 150 tys. podmiotów, ale tylko nieco więcej niż połowa jest aktywnych. Rocznie wyrejestrowywanych jest około 9 tys. firm, przy 11 tys. przedsiębiorstwach noworejestrowanych. Wśród firm działających na terenie województwa lubelskiego zdecydowanie przeważają mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią 95% ogółu zarejestrowanych podmiotów, firm małych zatrudniających od 10 do 49 osób jest 3,8%. Niewielki jest natomiast udział przedsiębiorstw średnich zatrudniających powyżej

50 osób i dużych zatrudniających powyżej 250 osób (łącznie 0,8%) w ogólnej liczbie przedsiębiorstw. Około 30% podmiotów gospodarczych ulokowanych jest na terenach wiejskich. Najwięcej przedsiębiorstw (36%) zajmuje się działalnością handlową oraz obsługą nieruchomości i firm (12%), sektorem budowlanym (9%) oraz transportem (7%). Niekorzystnym zjawiskiem jest zbyt mały udział przedsiębiorstw działających w przetwórstwie przemysłowym (8,6%) przy średnio 12% w kraju. Bariery w zwiększaniu konkurencyjności regionalnego sektora MSP jest utrudniony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania, jak również brak kompleksowego systemu wspierania przedsiębiorstw w zakresie tworzenia innowacji. Brak również przygotowania merytorycznego części przedsiębiorców, głównie w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania finansami, wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, wdrażania technologii przyjaznych środowisku oraz niedostateczna liczba certyfikatów jakości w przedsiębiorstwach. Występuje również niewielki stopień powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw, niska sprawność samorządu gospodarczego i instytucji otoczenia biznesu we wspieraniu przedsiębiorstw, jak również słaba współpraca przedsiębiorstw z instytucjami sfery B+R (znikomy transfer wiedzy z ośrodków B+R do przedsiębiorstw, niedostosowanie oferty sektora B+R do popytu na innowacje ze strony przedsiębiorstw). Brak jest badań rynku, ekspertyz, które mogłyby stanowić źródło przewagi konkurencyjnej firm lokalnych na rynku krajowym. MSP nie są atrakcyjnym partnerem dla jednostek naukowych ze względu na niskie zaangażowanie technologiczne oraz brak możliwości ponoszenia dużych nakładów na projekty B+R. Natomiast duże przedsiębiorstwa nie są zainteresowane wprowadzaniem nowych technologii, bądź posiadają własne zaplecze B+R. Nakłady na B+R w województwie lubelskim pozostają od 1998 prawie na niezmiennym poziomie i oscylują wokół 140 mln zł, co stanowi 3% udziału krajowego. W strukturze nakładów wydatkowanych na B+R największa część środków (ponad 38%) przeznaczona jest na badania podstawowe, zaś najmniej (niecałe 28%) na badania rozwojowe. Udział środków pochodzących z przedsiębiorstw w nakładach B+R stanowi 9,7%, zaś większość środków na badania tj. około 78% pochodzi ze środków budżetowych państwa. Jest to struktura odwrotna niż w krajach UE, gdzie 2/3 środków na B+R pochodzi z sektora prywatnego. Również struktura zatrudnienia w tym sektorze jest mniej korzystna niż w kraju, gdyż prawie 70% pracowników zatrudnionych jest w szkołach wyższych, natomiast tylko 23% w jednostkach naukowych i badawczych – rozwojowych (w kraju 34%). Oznacza to w praktyce większą kadrę zaangażowaną w dydaktykę i badania podstawowe, mniejszą w badania rozwojowe i stosowane prowadzone na potrzeby przedsiębiorstw. Badanie efektów Działania 2.6 ZPORR w województwie lubelskim wykazało, że w wyniku realizacji projektów do końca października 2006r. wdrożono 22 nowe technologie i 18 innowacji w przedsiębiorstwach. Ponadto 77 absolwentów studiów wyższych odbyło staże w przedsiębiorstwach, a 81 doktorantów pobierało w tym czasie stypendia.

Lubelszczyzna jest obszarem atrakcyjnym turystycznie. Posiada bogatą i różnorodną spuściznę kulturową, walory krajobrazowe i uzdrowiskowe (Kazimierz n/Wisłą, Nałęczów, Krasnobród), a także należy do regionów najczystszych ekologicznie. W 2006 roku do miejscowości położonych na terenie Województwa Lubelskiego przyjechało 3,8 mln turystów. Turyści krajowi stanowili 2,1 mln osób, zaś turyści zagraniczni 1,7 mln. Walory turystyczne województwa stwarzają możliwość rozwoju funkcji turystyki jako istotnego czynnika aktywizacji obszarów i źródła dochodu mieszkańców. Na podstawie uwarunkowań wynikających z diagnozy turystyki, wskazać można główne pola wieloletnich, strategicznych działań rozwojowych, w których winny kumulować się procesy inwestycyjne w dziedzinie turystyki. Są to: produkt turystyczny, walory kulturowe i przyrodnicze, zagospodarowanie przestrzeni, marketing i promocja, zasoby ludzkie, struktury organizacyjne. Formy turystyki mające najlepsze warunki rozwoju na terenie Lubelszczyzny można podzielić na te, które mogą przyciągać turystów zagranicznych (np. turystyka przyrodnicza, wielokulturowego pogranicza, krajoznawcza związana z dziedzictwem kultury żydowskiej) oraz zorientowanie głównie na turystę krajowego (agroturystyka, turystyka aktywna, wypoczynkowa). Podsumowując analizę obecnej sytuacji gospodarczej województwa lubelskiego oraz poziom wdrożeń innowacji należy stwierdzić, że podstawowym problemem Lubelszczyzny jest niska efektywność wykorzystania posiadanych zasobów naturalnych, rzeczowych oraz kapitału ludzkiego. Bez rozwoju działalności innowacyjnej region nie ma szans na poprawę konkurencyjności. Przed województwem stoi poważne wyzwanie, jak w sposób optymalny wykorzystać wewnętrzny potencjał regionu i stworzyć podstawy sprawnego systemu innowacji, zdolnego do konkurowania w układzie krajowym i międzynarodowym. Celem, jaki samorząd województwa określił w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020 jest „osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Lubelszczyzny poprzez zwiększenie konkurencyjności województwa oraz optymalne wykorzystanie jego wewnętrznych potencjałów rozwojowych”.

Dlatego tak istotnym jest podjęcie w latach 2007-2008 działań ukierunkowanych na:

1. Wsparcie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw.

Zasoby ludzkie są głównym potencjałem, dającym szansę na osiągnięcie lepszych wyników w gospodarce opartej na wiedzy. Stojąc w obliczu prawdopodobnego wydłużania się okresu pracy, jak również coraz szybciej zachodzących zmian gospodarczych i technologicznych, ludzie coraz częściej będą musieli uaktualniać i podnosić swoje kompetencje i kwalifikacje. Rozwój zasobów ludzkich jest przesłanką dla promocji postępu społecznego, przede wszystkim przez zwiększone inwestycje w edukację, lepszą integrację polityki edukacyjnej z polityką społeczną i polityką dotyczącą zatrudnienia. Podstawowym celem strategicznym jest dążenie do coraz wyższej jakości i powszechności kształcenia. Atrakcyjność regionu będzie zależała w znacznej mierze od kondycji intelektualnej, wiedzy i umiejętności praktycznych jego mieszkańców. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w województwie lubelskim powinien opierać się na założeniach opisanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020. Głównym priorytetem w tym obszarze jest aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców województwa lubelskiego poprzez promocję nowoczesnych usług szkoleniowo-doradczych pozwalających na podwyższenie kwalifikacji zawodowych i przekwalifikowania zawodowe, stałe podnoszenie poziomu i jakości wykształcenia mieszkańców regionu w systemie edukacji szkolnej, jak i pozaszkolnej przy wykorzystaniu aktywności społecznej i zawodowej ludzi powyżej 50 roku życia. Z danych Urzędu Statystycznego w Lublinie za 2006 rok wynika, że aktywność zawodowa wśród tej grupy w województwie lubelskim spadała. Dla przykładu w IV kwartale 2006 roku w grupie osób 45 – 54 lata było 226 tys. osób pracujących, zaś w grupie wiekowej 55 lat i więcej już tylko – 104 tys. osób pracujących. Istotne jest zatem otoczenie szczególnym wsparciem tej grupy osób, żeby zapewnić jej stałą zdolność do bycia zatrudnionym.

Rosnące zainteresowanie podnoszeniem kompetencji i umiejętności przez pracowników i pracodawców, zwiększa zapotrzebowanie na szkolenia (np. komputerowe, językowe). W pierwszej kolejności w 2007 roku jako działanie pilotażowe niezbędne jest objęcie szkoleniami pracowników, którzy posiadają co najwyżej wykształcenie średnie i mają powyżej 45 lat. Społeczeństwo Lubelszczyzny musi poprawić skłonność do rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza podnieść poziom wiedzy w sferze zarządzania, produkcji i technologii. Koniecznym będzie również wspieranie szkoleń z zakresu planowania własnego rozwoju zawodowego, twórczego myślenia i innowacyjności, wspieranie tworzenia indywidualnych planów szkoleniowych. W szkoleniach z wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych należy kłaść nacisk na profesjonalną obsługę Internetu, zwłaszcza umiejętność wyszukiwania informacji w sieci i komunikację.

W roku 2008 wspierane będą również działania wzmacniające pozycję konkurencyjną sektora MŚP. W kontekście Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego koniecznym jest wzmocnienie zdolności przedsiębiorstw w zakresie wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Wspierane będą projekty mające na celu rozwój kompleksowego systemu szkoleń i doradztwa dla biznesu, wsparcie doradcze dla przedsiębiorstw, w tym dla osób samozatrudnionych, podnoszenie jakości kadr przedsiębiorstw (np. w znajomości języków obcych). Istotne będzie także opracowywanie i rozwój programów szkoleń e-learningowych, co pozwoli na dotarcie z ofertą szkoleniową do większej liczby osób.

2. Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Kolejne priorytetowe zadanie to dalszy proces restrukturyzacji sektora rolnego prowadzący do zmniejszenia zatrudnienia w rolnictwie i poprawy jego efektywności, restrukturyzacja tradycyjnych gałęzi regionalnej gospodarki. W związku z procesami starzenia się społeczeństwa, szans na specjalizację gospodarczą województwa należy również upatrywać w rozwoju usług opiekuńczo-medycznych oraz różnych form turystyki, w tym wiejskiej i uzdrowiskowej. Walory województwa stwarzają m.in. możliwości rozwoju funkcji turystycznej jako istotnego czynnika aktywizacji jego mieszkańców.

Zarządzanie zmianą gospodarczą dotyczy w równym stopniu wszystkich przedsiębiorstw, dlatego też istotne jest zwiększenie kompetencji przedsiębiorstw w zarządzaniu zmianami organizacyjnymi oraz przechodzenia przez procesy zmian. Koniecznym jest umożliwienie realizacji szkoleń i doradztwa w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych, jak również szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców zmieniających profil działalności przedsiębiorstwa. Z uwagi na znaczny udział w województwie lubelskim osób zatrudnionych w rolnictwie (pomimo tendencji spadkowej kształtujący się na poziomie 38%), działania obejmujące nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych oraz pomoc w zakresie wyboru nowego zawodu będą skierowane oprócz pracowników firm przechodzących procesy restrukturyzacyjne i adaptacyjne właśnie do osób poszukujących pracy poza sektorem rolnictwa. Z drugiej strony konieczne jest wsparcie finansowe wszelkich przedsięwzięć warunkujących rozwój rolnictwa, zmiany funkcji obszarów wiejskich oraz nadanie im charakteru wielofunkcyjnego. Od postępów w restrukturyzacji i unowocześnieniu regionalnej gospodarki będzie uzależniony trwały rozwój województwa oraz jego zdolności do zmniejszania zapóźnień rozwojowych. Niezbędne jest zwiększenie efektywności

transferu wiedzy do praktyki rolniczej. Dla budowy konkurencyjności gospodarstw produkujących metodami ekologicznymi niezbędne jest podniesienie wiedzy rolników i podjęcie działań marketingowych.

Koniecznym jest również inicjowanie projektów badawczych z zakresu trendów rozwojowych. Analizy takie posłużą do prognozowania zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy oraz opracowania działań zaradczych i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku występowania zmiany gospodarczej. W tym celu wsparcia wymagają również działania zmierzające do zawiązywania i aktywnego funkcjonowania partnerstw lokalnych z udziałem m.in. przedsiębiorców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk.

W przypadku projektów badawczych preferowane będą projekty dotyczące potrzeb województwa w kontekście organizacji przez Polskę Euro 2012. Umożliwi to stworzenie min. listy zawodów deficytowych, która stanowić będzie podstawę dla przygotowania kolejnych Planów Działań preferujących organizację szkoleń w branżach rozwojowych i perspektywicznych.

3. W celu komplementarności działań oraz z uwagi na fakt, iż małe i średnie przedsiębiorstwa w ograniczonym stopniu współpracują z administracją samorządową, zasadnym będzie uruchomienie już od 2008 roku projektów **wzmacniających lokalne partnerstwa na rzecz adaptacyjności** pomiędzy takimi grupami odbiorców jak: pracodawcy i pracownicy przedsiębiorstw, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje rynku pracy, społeczności lokalne, organizacje pozarządowe. Niezbędne jest również podnoszenie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy i środowiska naturalnego oraz promowanie idei flexicurity na szczeblu regionalnym.

4. Dla wzmocnienia atrakcyjności regionu zasadnicze znaczenie ma **wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw**. Istniejący w regionie potencjał naukowo-badawczy skupiony w szkołach wyższych jest jedną z jego mocnych stron i szansą w budowaniu konkurencyjności regionalnej gospodarki. W pierwszej kolejności będzie to promowanie przedsiębiorczości akademickiej, w szczególności zakładania działalności gospodarczej przez studentów już na 3-4 roku studiów, wspieranie pracy wykonywanej w formie zdalnej (np. przez Internet). Wspierana będzie również mobilność pracowników sfery B+R poprzez staże i szkolenia praktyczne dla pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych bądź pracowników naukowych w przedsiębiorstwach. Rozwijane będą szkolenia i doradztwo w zakresie podejmowania działalności gospodarczej typu: spin-off i spin-out co przyczyni się do powstawania nowych form i profili działalności gospodarczej pokrewnej z działalnością uniwersytecką. Analiza potencjału naukowo-badawczego regionu w kontekście jego wykorzystania dla rozwoju innowacyjności w poszczególnych dziedzinach gospodarki, wskazuje na konieczność dokonania zmian w zakresie struktury wydatkowania środków na działalność B+R oraz zasad współpracy pomiędzy jednostkami badawczo-rozwojowymi a przedsiębiorstwami. Niezbędnym jest pobudzenie postaw innowacyjnych MŚP, wsparcie tworzenia sieci wymiany informacji pomiędzy badaczami naukowymi a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii, zwiększenie nakładów na działalność badawczo-rozwojową, w szczególności w dziedzinach nauki strategicznych dla regionu tj. inżynierii, biotechnologii, informatyki, ochrony środowiska, rolnictwa i przetwórstwa rolno-gospodarczego, produkcji energii z odnawialnych źródeł. Koniecznym jest również opracowanie systemu motywującego naukowców do komercjalizacji wyników badań oraz zachęcanie uczelni do orientowania badań naukowych na obszary zainteresowań firm prywatnych.

5. W celu wzmocnienia konkurencyjności regionu niezwykle ważne jest dokonanie niezwłocznej **aktualizacji zapisów Regionalnej Strategii Innowacji** m.in. poprzez przeprowadzenie badań, analiz i ekspertyz dotyczących najistotniejszych dziedzin życia społeczno-gospodarczego z punktu widzenia rozwoju województwa, a także budowanie partnerstw na rzecz wspierania innowacji w regionie. Aktualizacja zapisów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego jest niezbędna dla odpowiedniego zdiagnozowania sytuacji w sferze innowacji oraz określenie priorytetowych kierunków działań. W celu wsparcia innowacji niezbędna jest również obserwacja oraz transfer najlepszych branżowych praktyk konkurencji i partnerów zagranicznych co jest jednym z głównych źródeł inspiracji w procesach innowacyjnych.

Realizacja tych działań przyczyni się do wzmocnienia korzystnych procesów i zmian, jakie obecnie zachodzą w województwie lubelskim w zakresie właściwego pojmowania i wspierania innowacyjności przedsiębiorstw. Do osiągnięcia powyższego zamierzenia przyczyni się kontynuowanie w roku 2008 współfinansowania stypendiów dla uczestników studiów doktoranckich, kształcących się na kierunkach uznanych za przyczyniające się do wzmocnienia konkurencyjności i rozwoju gospodarczego Lubelszczyzny wskazanych w RSI.

Przedstawione w niniejszym Planie Działań kierunki działań komplementarne są ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020, Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, Strategią rozwoju nauki w Polsce do 2015 roku oraz Programem Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej.

I.3 Cele przewidziane do osiągnięcia w wyniku realizacji wybranych form wsparcia w kontekście celów szczegółowych przyjętych dla danego Priorytetu PO KL

W wyniku realizacji wskazanych form wsparcia zostaną osiągnięte następujące cele:

1. Podniesienie kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw oraz kadry zarządzającej.
W ramach realizowanych działań wsparciem zostanie objętych 954 przedsiębiorstw w zakresie projektów szkoleniowych (projekty o charakterze regionalnym).
2. Podniesienie kwalifikacji lub zmiana kwalifikacji pracujących osób dorosłych.
W ramach realizowanych działań 2007 pracujących osób dorosłych zostanie objętych wsparciem w formie szkoleń lub kursów przekwalifikowujących
— w tym 440 osób w wieku powyżej 50 roku życia,
3. Rozwój partnerstw lokalnych między przedsiębiorstwami, samorządem lokalnym, instytucjami rynku pracy, samorządem gospodarczym mających na celu opracowanie i wdrożenie strategii przewidywania zmiany gospodarczej.
W ramach realizowanych działań 3 podmioty uzyskają wsparcie w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą, 167 pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach zostanie objętych działaniami szybkiego reagowania. Zakłada się również utworzenie 2 partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym/regionalnym.
4. Opracowanie trendów rozwojowych województwa lubelskiego dzięki projektom badawczym.
5. Wzmocnienie powiązań sfery nauki i przedsiębiorstw.
6. Rozwój przedsiębiorczości akademickiej.
W ramach realizowanych działań 10 osób zostanie objętych wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin-off lub spin-out
7. Zainteresowanie pracowników przedsiębiorstw i pracowników naukowych udziałem w stażach i szkoleniach praktycznych.
W ramach realizowanych działań 5 osób zostanie objętych stażami lub szkoleniami praktycznymi w tym:
— 2 pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych
— 3 pracowników naukowych w przedsiębiorstwach
8. Aktualizacja Regionalnej Strategii Innowacji.
9. Zainteresowanie studentów podjęciem studiów doktoranckich na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju województwa.
W ramach realizowanych działań 18 doktorantów zostanie objętych programem stypendiów naukowych.

Wybrane do realizacji w latach 2007-2008 formy wsparcia przyczynią się do realizacji celu głównego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i cele szczegółowe Priorytetu VIII PO KL.

Cele przewidziane do osiągnięcia są również zgodne z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020 oraz w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Realizacja założonych celów przyczyni się w dłuższej perspektywie czasowej do wzrostu konkurencyjności regionalnej gospodarki, rozwoju zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy, a w konsekwencji do podniesienia atrakcyjności i rangi województwa w kraju i poza jego granicami oraz uzyskania wzrostu poziomu Produktu Krajowego Brutto na mieszkańca w stosunku do średniej Wspólnoty Europejskiej, a także uzyskania poprawy wartości podstawowych wskaźników społeczno-gospodarczych mierzonych na poziomie województwa.

II. Plan finansowy

Plan finansowy na rok 2007

Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)

	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 8.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.2	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.3	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.4	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 8.2	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.2	0	0	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ⁶	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej	0	0	0	0	0	0	0
w tym: komponent ponadnarodowy	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	0	0	0	0	0	0	0

Plan finansowy na rok 2008

Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)

	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 8.1	25 696 408	25 687 543	8 865	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.1	18 244 450	18 244 450	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.2	6 424 102	6 424 102	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.3	436 839	436 839	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.4	591 017	582 152	8 865	0	0	0	0
Działanie 8.2	3 893 633	3 794 334	99 299	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.1	2 569 641	2 569 641	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.2	1 323 992	1 224 693	99 299	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ⁷	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej	0	0	0	0	0	0	0

⁶ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

⁷ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

w tym: komponent ponadnarodowy	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	29 590 041	29 481 877	108 164	0	0	0	0

III. Wskaźniki		
Nazwa wskaźnika produktu	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2008 *	Docelowa wartość wskaźnika (2013)
Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki		
Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie		
Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (projekty o charakterze regionalnym)	954	8 181
Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych, w tym :	2007	17 206
a) liczba osób w wieku powyżej 50 roku życia	440	3 769
Liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą	3	29
Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania	167	1 429
Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym	2	12
Działanie 8.2 Transfer wiedzy		
Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych, w tym:	5	46
a) liczba pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych	2	19
b) liczba pracowników naukowych w przedsiębiorstwach	3	27
Liczba osób, które były objęte wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin off lub spin out	10	85
Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe	18	257

* Wartości wskaźników do osiągnięcia w 2008 roku zostały oszacowane na podstawie diagnozy przy uwzględnieniu metodologii mierzenia wskaźników, planowanych wydatków na 2008 rok oraz harmonogramu ogłaszanych konkursów.

IV. Opis systemu wyboru projektów
<u>IV.1 Projekty systemowe⁸</u>

⁸ W przypadku projektów systemowych realizowanych w ramach Działań 6.1 oraz 7.1 w polu „tytuł projektu” należy podać typ projektów systemowych, w kolejnych pozycjach punktu IV.1.1 należy wymienić projektodawców realizujących dany typ projektów systemowych, podać krótki opis planowanych działań z uzasadnieniem, wymienić grupy docelowe oraz określić szacowany budżet planowany na realizację wybranego typu projektów systemowych

IV.1.1

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Tytuł projektu: „Badania i analizy potencjału gospodarczego regionu w kontekście strategicznych dziedzin rozwoju województwa”

Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej

Beneficjent/ Projektodawca

Samorząd Województwa – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Gospodarki i Innowacji

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Projekt zakłada wykonanie szeregu analiz wskaźników ekonomicznych odnoszących się do potencjału rozwoju regionu oraz rozszerzenie i pogłębienie tych analiz w kolejnych projektach realizowanych w następnych latach. Projekt realizowany będzie w 2008 roku.

Główne działania, które przeprowadzone zostaną w ramach projektu to przede wszystkim:

- a) przeprowadzenie zamówienia publicznego na wykonanie odpowiednich badań i analiz (metodologia określona zostanie przez wykonawcę badań);
- b) upowszechnienie wyników badań:
  - organizacja konferencji promującej wyniki przeprowadzonych badań,
  - zamówienie opracowań książkowych i multimedialnych prezentujących wyniki badań,
  - zamieszczenie wyników badań na Portalu Gospodarczym Lubelszczyzny oraz stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego Woj. Lubelskiego.

1.1 Niezbędnym dla realizacji prawidłowej polityki gospodarczej w regionie jest znajomość unikalności i specyfiki lokalnej gospodarki, dlatego konieczne są analizy lokalnego potencjału rozwojowego.

1.2 Często w rozwoju gospodarczym danego mikroregionu mają znaczenie nie tylko czynniki uważane powszechnie za wskaźniki ekonomiczne. Źródeł polityki samorządów w zakresie pozyskiwania inwestorów należy poszukiwać także w innych, poza ekonomicznych czynnikach (takich jak: historia, analiza zasobów przyrody itp.). Nadrzędnym celem projektu jest znalezienie niepowtarzalnych czynników prorozwojowych, które przyczynią się do sformułowania właściwej polityki promocyjnej oraz przekształcą się w bezpośrednie czynniki rozwoju gospodarczego.

1.3 Odrębnym elementem projektu będzie dokonanie analiz rynków zewnętrznych pod kątem zapotrzebowania na pochodzące z regionu towary i usługi. Analizy stanowią istotny element polityki proeksportowej Lubelszczyzny. Konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków organizacyjnych dla stałego monitoringu potrzeb produktowych i usługowych w innych regionach i innych krajach. Należy pamiętać, że działania tego rodzaju powinny być ściśle skorelowane z innymi działaniami dotyczącymi wspierania eksportu. Szczególnie istotny jest transfer wiedzy do przedsiębiorstw w zakresie eksportu. Dostęp do wiedzy tego typu stanowi podstawowy element prowadzenia działań proinnowacyjnych wewnątrz przedsiębiorstw, co z kolei przekłada się na zwiększenie zatrudnienia i dalszego rozwoju kadr.

Zdobyte informacje będą podstawą do określenia specyfiki lokalnej gospodarki, niepowtarzalnych czynników prorozwojowych, a co za tym idzie, pozwolą na określenie konkretnych kierunków działań gospodarczych.

Projekt zakłada dostarczenie przedsiębiorcom wiedzy zgromadzonej w części analitycznej projektu.

wraz z planowanym % udziałem wkładu własnego. Pozycje IV.1.1 i IV 1.2 nie dotyczą projektów innowacyjnych w latach 2007 i 2008.

Grupy docelowe

Nie dotyczy

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Rezultaty twarde: Zbiór opracowań i analiz dotyczących potencjału gospodarczego poszczególnych strategicznych dziedzin gospodarki województwa.

Rezultaty miękkie: Podniesienie poziomu wiedzy o zasobach gospodarczych regionu i możliwościach inwestycyjnych w strategicznych dziedzinach rozwoju województwa.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Projekt bezpośrednio wpisuje się w zakres Poddziałania 8.1.4. Projekt przyczyni się do osiągnięcia 2 celu szczegółowego VIII Priorytetu PO KL: Poprawa funkcjonowania i zarządzania zmianą gospodarczą. Jego realizacja zainicjuje funkcjonowanie systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą.

Szacowany budżet projektu (PLN)

591 017,00 zł

IV.1.2

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Tytuł projektu: „Wsparcie Regionalnego Systemu Innowacji”

Działanie 8.2 Transfer wiedzy

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji

Beneficjent/ Projektodawca

Samorząd Województwa – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Gospodarki i Innowacji

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Głównym celem projektu jest podniesienie potencjału regionu w sferze innowacji poprzez zaktualizowanie (dostosowanie do potrzeb regionu) Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego.

Działania planowane w ramach projektu to m.in.

- Ewaluacja projektów działania 2.6 ZPORR
- Foresight regionalny
- Inicjatywy proinnowacyjne

Odpowiednie zdiagnozowanie sytuacji w sferze innowacji, określenie kierunków działań i dokonanie aktualizacji zapisów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego jest niezbędne dla dalszego rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw w regionie.

Projekt realizowany będzie w latach 2008 - 2009.

Grupy docelowe

Wszystkie podmioty zaangażowane w proces innowacji, w tym:

- podmioty odpowiedzialne za opracowanie i wdrażanie RSI
- przedsiębiorcy
- pracownicy naukowcy
- doktoranci

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Rezultaty twarde:

Analiza perspektyw rozwoju regionu zgodnych z RSI

Sporządzenie aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego.

Rezultaty miękkie:

Aktualizacja zapisów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego ułatwi władzom regionu wdrożenie efektywnego systemu innowacyjnego w regionie, określenie polityki innowacyjnej i sposobów optymalizacji regionalnej infrastruktury wspomagającej innowację. Ponadto RSI przyczyni się do zoptymalizowania absorpcji środków z funduszy strukturalnych UE.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Projekt bezpośrednio wpisuje się w zakres Poddziałania 8.2.2. Realizacja projektu przyczyni się do wzmocnienia korzystnych procesów w zakresie właściwego pojmowania i wspierania innowacyjności, a w dalszej perspektywie wpłynie na zwiększenie konkurencyjności regionu i poprawę jego innowacyjności. Dokument, który powstanie w trakcie jego realizacji (zaktualizowana Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego) pozwoli na właściwe zdiagnozowanie potrzeb i oczekiwań, zarówno ze strony przedsiębiorców jak i świata nauki w regionie. Zaowocuje to lepszą współpracą pomiędzy nauką a przemysłem oraz wpłynie na rozwój gospodarczy regionu. Projekt przyczyni się do osiągnięcia 1 celu szczegółowego VIII Priorytetu PO KL: Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej.

Szacowany budżet projektu (PLN)

Szacowany budżet w roku 2008: 600.000,00 zł

Szacowany budżet w roku 2009: 800.000,00 zł

Szacowany całkowity budżet w latach 2008-2009: 1.400.000,00 zł

IV.1.3**Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania**

Tytuł projektu: „Moduł portalu dotyczący zagadnień innowacji i transferu technologii w regionie”
(nazwa robocza, tytuł zostanie określony w fazie przygotowania projektu)

Działanie 8.2 Transfer wiedzy**Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji****Beneficjent/ Projektodawca**

Samorząd Województwa – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Gospodarki i Innowacji

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

W ramach zadania na bieżąco będzie aktualizowana baza informacyjna służąca do wymiany informacji między sferą naukowo-badawczą, przedsiębiorcami oraz instytucjami z otoczenia biznesu i samorządów. Cechą charakterystyczną portalu będzie gromadzenie w jednym miejscu dostępu do różnorodnych informacji w kwestiach innowacyjnych będących przedmiotem zainteresowania szerokiego grona odbiorców. Portal będzie pełnił funkcję sieci IRC. Wokół tego zadania będzie pracował zespół zajmujący się bieżącą aktualizacją bazy.

Projekt realizowany będzie w latach 2008 - 2009.

Grupy docelowe

- podmioty odpowiedzialne za opracowanie i wdrażanie RSI
- przedsiębiorcy
- pracownicy naukowcy
- doktoranci

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

- wzrost konkurencyjności regionu;

- zwiększenie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw;
- nawiązanie bliskich powiązań pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorcami, co pozwoli na budowanie partnerstwa na rzecz wspierania innowacji w regionie;
- wypracowanie wspólnych strategii;
- wzmocnienie korzystnych procesów i zmian zachodzących w zakresie właściwego pojmowania i wspierania innowacyjności przedsiębiorstw;

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Projekt wpisuje się w zakres Poddziałania 8.2.2. W wyniku jego realizacji nastąpi zacieśnienie współpracy pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorczości, co umożliwi budowanie partnerstwa na rzecz wspierania innowacji w regionie. Projekt przyczyni się do rozwijania RSI, a tym samym wzmocni atrakcyjność i konkurencyjność regionu. Realizacja projektu wpłynie na rozwój sieci współpracy i wymiany informacji pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorczości w zakresie innowacji i transferu technologii. Projekt przyczyni się do osiągnięcia 1 celu szczegółowego VIII Priorytetu PO KL: Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej.

Do celów projektu należy:

- podniesienie świadomości o działaniach innowacyjnych realizowanych w regionie.
- zmniejszenie barier w nawiązywaniu współpracy pomiędzy sferą badawczą i przemysłową.

Szacowany budżet projektu (PLN)

Szacowany budżet w roku 2008: 266.000,00 zł

Szacowany budżet w roku 2009: 500.000,00 zł

Szacowany całkowity budżet w latach 2008-2009: 766.000,00 zł

IV.1.4

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Tytuł projektu: „Stypendia naukowe dla doktorantów”

Działanie 8.2 Transfer wiedzy

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji

Beneficjent/ Projektodawca

Samorząd Województwa – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Gospodarki i Innowacji

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Projekt zakłada wypłatę stypendiów dla najlepszych doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju województwa. Wsparcie adresowane jest do 18 doktorantów w roku 2008 oraz do 48 w roku 2009 i 48 w roku 2010.

Zlikwidowanie podstawowej bariery jaką jest niewątpliwie niedofinansowanie w stopniu wystarczającym studentów studiów doktoranckich przyczyni się nie tylko do poprawy jakości prac doktorskich, ale będzie to także jasnym dowodem realizacji założeń Strategii Rozwoju Województwa, będzie przykładem zapewnienia pomocy doktorantom zgodnie z potrzebami województwa.

Projekt realizowany będzie w latach 2008 - 2010.

Grupy docelowe

Wsparcie adresowane jest do 18 doktorantów z lubelskich uczelni wyższych i instytutów naukowych, których tematy prac badawczych są zgodne z dziedzinami naukowymi zawartymi w RSI oraz w zakresie prowadzonych przez nich prac doktorskich ze wskazaniem na prace i badania najbardziej dla rozwoju Województwa istotne, będzie działaniem celowym i właściwym.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Rezultaty twarde:

- kontynuowanie nauki na studiach doktoranckich, w tym prowadzenie innowacyjnych prac badawczych przez 18 doktorantów,
- uczestnictwo w konferencjach naukowych,
- opublikowanie artykułów naukowych,
- przygotowanie zgłoszeń patentowych,
- przygotowanie posterów naukowych.

Rezultaty miękkie:

Wzrost umiejętności pracowniczych, zdolności motywacyjnych oraz osobistych predyspozycji doktoranta.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Projekt wpisuje się bezpośrednio w zakres Poddziałania 8.2.2. Wsparcie finansowe dla młodych naukowców w postaci stypendiów przyczyni się do rozwoju badań naukowych w obszarach szczególnie istotnych dla rozwoju naszego województwa. Zaowocuje to większą ilością posterów naukowych oraz zgłoszeń patentowych. Inwestowanie w młode kadry naukowe za pomocą naukowych stypendiów doktoranckich będzie sprzyjało poprawie innowacyjności oraz zwiększy konkurencyjność i atrakcyjność regionu.

Projekt przyczyni się do osiągnięcia 1 celu szczegółowego VIII Priorytetu PO KL: Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej.

Szacowany budżet projektu (PLN)

Szacowany budżet w roku 2008: 457.000,00 zł

Szacowany budżet w roku 2009: 1.280.000,00 zł

Szacowany budżet w roku 2010: 1.290.000,00 zł

Szacowany całkowity budżet w latach 2008-2010: 3.027.000,00 zł

IV.2 Projekty konkursowe**IV.2.1 Opis szczegółowych kryteriów wyboru projektów konkursowych wraz z uzasadnieniem, w tym wyboru projektów współpracy ponadnarodowej i projektów innowacyjnych⁹**

Kryteria dostępu - są obowiązkowe dla wszystkich wnioskodawców i podlegają weryfikacji podczas oceny formalnej wniosku. Projekty, które nie spełniają kryteriów dostępu są odrzucane.

Kryteria strategiczne - dotyczą preferowania pewnych typów projektów. Spełnianie kryteriów strategicznych nie jest obowiązkowe. Wniosek, który przeszedł pozytywnie ocenę merytoryczną i jednocześnie spełnia kryteria strategiczne otrzymuje dodatkowo premię punktową w trakcie oceny merytorycznej. Niespełnienie kryterium strategicznego nie wyklucza uzyskania maksymalnej liczby punktów za spełnianie kryteriów merytorycznych. Przy każdym kryterium strategicznym określone są jego wagi punktowe. Możliwe jest spełnianie przez projekt tylko jednego kryterium strategicznego.

Kryteria wyboru projektów konkursowych w roku 2007 (pilotaż):

Kryteria dla konkursu pilotażowego ogłoszonego na podstawie Uchwały nr 18 Pre-Komitetu Monitorującego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 18 września 2007r.

Działanie 8.1**Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie****Poddziałanie 8.1.1****Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw**

⁹ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

A. Kryteria dostępu¹⁰

Kryterium grupy docelowej:

- Wsparcie kierowane wyłącznie do pracujących osób powyżej 45 roku życia, którzy posiadają co najwyżej wykształcenie średnie i z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności (w formach pozaszkolnych)

Kryterium wysokości finansowej projektu:

- minimalna wartość projektu – 50 tys. zł

B. Kryteria strategiczne

Brak

Kryteria wyboru projektów konkursowych w roku 2008:

Działanie 8.1

Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.1

Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

A. Kryteria dostępu¹¹

Kryterium grupy docelowej:

- wsparcie otrzymają wyłącznie grupy docelowe pochodzące z województwa lubelskiego:

- W przypadku projektów skierowanych do osób – projekty obejmujące osoby zamieszkałe (zameldowane) lub pracujące na terenie województwa lubelskiego
- W przypadku projektów skierowanych do przedsiębiorstw – wsparcie dla firm zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego.

Uzasadnienie: skierowanie realizacji wybranych form wsparcia na obszar województwa lubelskiego wynika z regionalnego charakteru PO KL.

Kryterium wysokości finansowej projektu:

- minimalna wartość projektu – 50 tys. zł,

- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:

a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.

b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 300 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opisem Priorytetów PO KL*, natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągającym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe, podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Konieczność zminimalizowania zagrożenia nieracjonalnego wydatkowania środków publicznych przez Instytucję Pośredniczącą.

Kryterium okresu realizacji projektu:

- projekt nie dłuższy niż 3 lata

¹⁰ W przypadku wyodrębnienia przez Instytucję Pośredniczącą kryteriów o szczególnym znaczeniu dla osiągnięcia celów programowych, obok nazwy kryterium należy podać kwotę środków finansowych, jaka będzie zarezerwowana na realizację projektów, które spełniają te kryteria

¹¹ W przypadku wyodrębnienia przez Instytucję Pośredniczącą kryteriów o szczególnym znaczeniu dla osiągnięcia celów programowych, obok nazwy kryterium należy podać kwotę środków finansowych, jaka będzie zarezerwowana na realizację projektów, które spełniają te kryteria

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

B. Kryteria strategiczne

1. Kryterium strategiczne:

Preferowane będą projekty tworzone przez podmioty dla własnych pracowników.

Uzasadnienie: Wskazanie powyższego typu projektu wynika z faktu, iż większość przedsiębiorstw chroni tajemnicą swoje dane, w tym również informacje dotyczące potrzeb szkoleniowych, których ujawnienie może świadczyć o słabości podmiotu. W związku z tym, żeby uniknąć sytuacji, w której firmy szkoleniowe składają większość projektów nie w pełni odpowiadających na potrzeby grupy docelowej (nie mają możliwości przeprowadzenia dobrej analizy potrzeb szkoleniowych) zasadne jest preferowanie projektów przygotowywanych przez podmioty wyłącznie dla własnych pracowników.

Waga punktowa: 10 pkt

2. Kryterium strategiczne:

Preferowane będą projekty adresowane do osób aktywnych zawodowo powyżej 50 roku życia.

Uzasadnienie: Osoby w wieku 50 + są grupą będącą w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ze względu na wiek, małą elastyczność na rynku pracy są mniej atrakcyjnymi pracownikami i często nie nadążają za rozwojem nowoczesnych technologii, a także są w pierwszej kolejności pozbawiani pracy w przypadku trudnej sytuacji pracodawcy.

Waga punktowa: 10 pkt

Poddziałanie 8.1.2

Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie

A. Kryteria dostępu

Kryterium grupy docelowej:

- wsparcie otrzymają wyłącznie grupy docelowe pochodzące z województwa lubelskiego:

- W przypadku projektów skierowanych do osób – projekty obejmujące osoby zamieszkałe (zameldowane) lub pracujące na terenie województwa lubelskiego
- W przypadku projektów skierowanych do przedsiębiorstw – wsparcie dla firm zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego.

Uzasadnienie: skierowanie realizacji wybranych form wsparcia na obszar województwa lubelskiego wynika z regionalnego charakteru PO KL.

Kryterium wysokości finansowej projektu:

- minimalna wartość projektu – 50 tys. zł,

- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:

- a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.
- b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 300 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*, natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągającym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe, podczas gdy jest on podmiotem mniej

wiarygodnym i mniej doświadczonym. Konieczność zminimalizowania zagrożenia nieracjonalnego wydatkowania środków publicznych przez Instytucje Pośredniczącą.

Kryterium okresu realizacji projektu:

- projekt nie dłuższy niż 3 lata

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

B. Kryteria strategiczne

1. Kryterium strategiczne:

Preferowane będą projekty skierowane wyłącznie do mieszkańców obszarów wiejskich tj. gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców.

Uzasadnienie: Województwo charakteryzuje się niekorzystną strukturą zatrudnienia (wysoki poziom mieszkańców zatrudnionych w rolnictwie). Samorząd Województwa kładzie duży nacisk na poprawę tej struktury poprzez stworzenie warunków do odejścia osób z rolnictwa i ich przekwalifikowania się.

Waga punktowa: 10 pkt

2. Kryterium strategiczne

W przypadku projektów badań i analiz preferowane będą projekty dotyczące potrzeb województwa w kontekście organizacji przez Polskę Euro 2012.

Uzasadnienie: Realizacja przez Polskę i Ukrainę tak dużego przedsięwzięcia jakim jest Euro 2012 sprawi, iż w kontekście najbliższych kilku lat może pojawić się problem deficytu niektórych zawodów na rynku pracy. Wyniki badań posłużą do stworzenia między innymi listy poszukiwanych zawodów i staną się podstawą do przygotowania kolejnych Planów Działań, w których preferowane będzie organizowanie szkoleń w branżach perspektywicznych, wskazanych w wyżej wymienionych badaniach.

Waga punktowa: 10 pkt

Poddziałanie 8.1.3

Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności

A. Kryteria dostępu

Kryterium beneficjenta:

- wnioskodawcami mogą być wyłącznie partnerzy społeczni (organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze)

Uzasadnienie: Typ beneficjenta zgodny ze *Szczegółowym Opism Priorytetów PO KL*

Kryterium grupy docelowej:

- wsparcie otrzymają wyłącznie grupy docelowe pochodzące z województwa lubelskiego:

- W przypadku projektów skierowanych do osób – projekty obejmujące osoby zamieszkałe (zameldowane) lub pracujące na terenie województwa lubelskiego
- W przypadku projektów skierowanych do przedsiębiorstw – wsparcie dla firm zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego.

Uzasadnienie: skierowanie realizacji wybranych form wsparcia na obszar województwa lubelskiego

wynika z regionalnego charakteru PO KL.

Kryterium wysokości finansowej projektu:

- minimalna wartość projektu – 50 tys. zł,
- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:
  - a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.
  - b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 300 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*, natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągającym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe, podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Konieczność zminimalizowania zagrożenia nieracjonalnego wydatkowania środków publicznych przez Instytucje Pośredniczącą.

Kryterium okresu realizacji projektu:

- projekt nie dłuższy niż 3 lata

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

B. Kryteria strategiczne

Brak

Działanie 8.2

Transfer wiedzy

Poddziałanie 8.2.1

Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw

A. Kryteria dostępu

Kryterium grupy docelowej:

- wsparcie otrzymają wyłącznie grupy docelowe pochodzące z województwa lubelskiego:
  - W przypadku projektów skierowanych do osób – projekty obejmujące osoby zamieszkałe (zameldowane) lub pracujące na terenie województwa lubelskiego
  - W przypadku projektów skierowanych do przedsiębiorstw – wsparcie dla firm zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego.

Uzasadnienie: skierowanie realizacji wybranych form wsparcia na obszar województwa lubelskiego wynika z regionalnego charakteru PO KL.

Kryterium wysokości finansowej projektu:

- minimalna wartość projektu – 50 tys. zł,
- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:
  - a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.
  - b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 300 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 300 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*,

natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągającym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe, podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Konieczność zminimalizowania zagrożenia nieracjonalnego wydatkowania środków publicznych przez Instytucje Pośredniczącą.

Kryterium okresu realizacji projektu:

- projekt nie dłuższy niż 3 lata

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

B. Kryteria strategiczne

Brak

IV.2.2 Tryb procedury konkursowej (otwarta/zamknięta) wraz z uzasadnieniem wyboru

Planuje się w okresie obowiązywania Planu Działania realizację trybu zamkniętej procedury konkursowej w odniesieniu do wszystkich konkursów.

Tryb konkursu zamkniętego pozwoli na ewentualną modyfikację dokumentacji konkursowej przy kolejno ogłaszanych konkursach w odniesieniu do potrzeb i uwag zgłaszanych przez beneficjentów oraz sprawność i efektywność wdrażania działań przez samą IP. Procedura konkursu zamkniętego pozwoli podczas procesu oceny wniosków na wyłonienie do dofinansowania projektów najbardziej wartościowych merytorycznie, przy wyborze których mniejsze znaczenie mieć będzie termin (szybkość) złożenia wniosku, bardziej istotny przy konkursie otwartym.

IV.2.3 Kwartalny harmonogram ogłaszanych konkursów, alokacja finansowa na poszczególne konkursy

IV kwartał 2007r. - Pilotaż

Działanie 8.1

Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.1

Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

Typ projektów: szkolenia skierowane do osób zatrudnionych o niskich kwalifikacjach lub innych dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności (z wyłączeniem form szkolnych).

Alokacja finansowa: **6 600 000 zł**

W 2008 roku w ramach każdego Poddziałania ogłaszane będą konkursy na wszystkie typy projektów.

I kwartał 2008r.

Działanie 8.1 *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie*

Poddziałanie 8.1.1

Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

Alokacja finansowa: **6 666 937 zł**

II kwartał 2008r.

Działanie 8.1 *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie*

Poddziałanie 8.1.1**Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw**Alokacja finansowa: **38 113 319 zł****Poddziałanie 8.1.2****Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie**Alokacja finansowa: **9 993 048 zł****III kwartał 2008r.****Poddziałanie 8.1.3****Wzmacnianie lokalnego partnerstw na rzecz adaptacyjności**Alokacja finansowa: **1 553 205 zł****IV kwartał 2008r.****Działanie 8.2 Transfer wiedzy****Poddziałanie 8.2.1****Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw**Alokacja finansowa: **9 136 501 zł**

Dla projektów realizowanych w ramach procedury konkursowej objętych Planem działania na lata 2007 – 2008 Instytucja Pośrednicząca określa datę kwalifikowalności wydatków w ramach projektu (równoznaczną okresem realizacji projektu), od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, za wyjątkiem wydatków na zabezpieczenie wykonania umowy, które mogą być poniesione przed jej podpisaniem oraz kosztów diagnozy potrzeb szkoleniowych beneficjentów pomocy, poniesionych do dnia zawarcia umowy, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 90 poz. 557).

IV.2.4 Opis procedury wyboru projektów konkursowych wraz z listą wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie projektu

1. Opracowanie Dokumentacji Konkursowej oraz jej zatwierdzenie przez Zarząd Województwa Lubelskiego.
2. Powołanie Komisji Oceny Projektów (KOP).
3. Ogłoszenie konkursu zamkniętego:
  - a. na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej,
  - b. w siedzibie Instytucji Pośredniczącej w miejscu publicznie dostępnym,
  - c. w dzienniku o zasięgu regionalnym.
4. Przekazanie do Instytucji Zarządzającej informacji o ogłoszeniu konkursu.
5. Informowanie Wnioskodawców o sposobie przygotowania wniosku o dofinansowanie.
6. Nabór wniosków o dofinansowanie realizacji projektu.
Wnioskodawca składa wniosek opatrzony pieczęciami, podpisany przez osobę upoważnioną wskazaną we wniosku, w 2 egzemplarzach papierowych oraz jego wersję elektroniczną (na płycie CD/DVD), w zaklejonej kopercie. Wniosek można złożyć osobiście, przesłać kurierem lub pocztą.

W przypadku konkursu zamkniętego liczy się data wpływu wniosku do Instytucji Pośredniczącej.

Wymagane załączniki do wniosku:

I. Dokumenty określające sytuację finansową Wnioskodawcy (kopie poświadczone za zgodność z oryginałem);

W przypadku partnerstwa także dokumenty określające sytuację finansową partnerów (kopie poświadczone za zgodność z oryginałem). Wymóg składania dokumentów określających sytuację finansową nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

7. Zamknięcie naboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektu.

8. Ocena formalna wniosków o dofinansowanie realizacji projektu przy pomocy *Karty oceny formalnej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego PO KL*.

9. Pisemne poinformowanie Wnioskodawców o wynikach oceny formalnej.

10. Rozpoczęcie ewentualnej procedury odwoławczej.

11. Ocena merytoryczna wniosków przy pomocy *Karty oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego PO KL* dokonana przez KOP.

Opracowanie wyników oceny merytorycznej i przygotowanie listy rankingowej wniosków.

12. Zatwierdzenie listy rankingowej wniosków przez Zarząd Województwa Lubelskiego wraz z protokołem z oceny merytorycznej wniosków.

Ogłoszenie na stronie internetowej IP zatwierdzonej listy rankingowej wniosków.

13. Pisemne poinformowanie Wnioskodawców o wynikach oceny merytorycznej.

14. Ewentualne negocjacje z Wnioskodawcami.

15. Weryfikacja skorygowanych wniosków złożonych w wyniku negocjacji.

16. Złożenie przez Wnioskodawcę wszystkich wymaganych dokumentów (załączników) do umowy o dofinansowanie projektu w terminie wskazanym przez Instytucję Pośredniczącą (niezłożenie kompletu wymaganej dokumentacji oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie).

17. Weryfikacja formalna i merytoryczna kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do podpisania umowy o dofinansowanie. Brak zgodności treści załączników z informacjami zawartymi we wniosku skutkuje niezawarciem umowy z Wnioskodawcą.

18. Podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektu z Wnioskodawcami oraz ustanowienie przez Wnioskodawcę zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.

19. Zbiorcze, cykliczne ogłoszenie na stronie internetowej IP oraz w siedzibie IP w miejscu publicznie dostępnym danych dotyczących podpisanych umów (tytuł projektu, nazwę beneficjenta ze wskazaniem jego siedziby/miejsca jego zamieszkania, wartość projektu, wartość przyznanego dofinansowania oraz liczbę zdobytych punktów i datę zawarcia umowy). Informacja na temat umów podpisanych w wyniku procedury odwoławczej z adnotacją, iż projekt uzyskał dofinansowanie w ramach rezerwy finansowej przeznaczonej na procedurę odwoławczą.

20. Ogłoszenie na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej oraz w siedzibie Instytucji Pośredniczącej w miejscu publicznie dostępnym ostatecznej listy zawartych umów o dofinansowanie oraz listy członków KOP.

Lista wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie:

I. Kopia statutu lub innego dokumentu Wnioskodawcy (np. wpis do odpowiedniego rejestru lub ewidencji w przypadku instytucji szkoleniowych) potwierdzającego rodzaj działalności prowadzonej przez Wnioskodawcę/ partnera.

II. Aktualny wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego, innego właściwego rejestru lub inny dokument potwierdzający osobowość prawną wraz z danymi osoby upoważnionej do podejmowania decyzji wiążących w imieniu Wnioskodawcy, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do umowy.

III. Pełnomocnictwo do reprezentowania Wnioskodawcy wystawione z datą poprzedzającą złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (załącznik wymagany jedynie w przypadku, gdy umowa będzie podpisana przez osobę/osoby nieposiadające statutowych uprawnień do reprezentowania wnioskodawcy lub gdy z innych dokumentów wynika, że uprawnionymi do podpisania wniosku są co najmniej dwie osoby).

IV. Deklaracja poświadczająca udział własny (załącznik wymagany jedynie w przypadku, gdy przewidziany jest udział własny we współfinansowaniu projektu).

V. Zaświadczenie z ZUS-u o nie zaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do umowy.

VI. Zaświadczenie o niezaleganiu z podatkami z właściwego Urzędu Skarbowego, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do umowy.

VII. Dokument/y (CV) potwierdzające doświadczenie, kwalifikacje, potencjał kadry zarządzającej projektem i realizującej zadania projektu (pozwalające stwierdzić, iż jakość opisana we wniosku o dofinansowanie zostanie osiągnięta) wraz z pisemną deklaracją uczestnictwa w projekcie oraz ewentualne referencje potwierdzające doświadczenie wnioskodawcy.

VIII. Kopię umowy/porozumienia pomiędzy partnerami wystawionej z datą poprzedzającą złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku gdy w realizację projektu oprócz Wnioskodawcy zaangażowani są partnerzy.

Umowa/porozumienie z partnerem musi określać podział zadań – za zaangażowanie w realizację projektu należy rozumieć wniesienie wkładu finansowego, materialnego lub merytorycznego, realizację wyodrębnionej części projektu lub wspólne świadczenie usług.

W przypadku realizacji projektu partnerskiego Instytucja Pośrednicząca wymagać będzie od partnerów dokumentów z *Listy wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie* odpowiadających zakresowi merytorycznemu realizowanych zadań.

IX. Oświadczenie Wnioskodawcy lub/i zaświadczenie o kwalifikowalności podatku od towarów i usług (VAT).

X. Uchwała właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego lub inny właściwy dokument organu, który: dysponuje budżetem wnioskodawcy (zgodnie z przepisami o finansach publicznych), zatwierdza projekt lub udziela pełnomocnictwa do zatwierdzenia projektów współfinansowanych z EFS.

XI. Wnioskodawca ubiegający się o pomoc *de minimis* zobowiązany jest do załączenia wszystkich zaświadczeń o pomocy *de minimis* jakie otrzymał w ciągu 3 ostatnich lat, zaś podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* jest zobowiązany do przedstawienia informacji o otrzymanej pomocy publicznej, zawierającej w szczególności dane o dacie jej udzielenia, podstawie prawnej i przeznaczeniu.

XII. Oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy pochodzącej z innych krajowych i wspólnotowych instrumentów finansowych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem.

XIII. Oświadczenie o realizacji innych projektów współfinansowanych z EFS.

Dokumenty wymagane przy składaniu wniosku o dofinansowanie projektu, jak również dokumenty wymagane jako załączniki do umowy o dofinansowanie projektu zostaną uszczegółowione w Dokumentacji Konkursowej. Uszczegółowienie wymaganych dokumentów będzie miało charakter doprecyzowujący i nie będzie rozszerzało w/w listy.

Dla projektów realizowanych w ramach procedury konkursowej objętych Planem działania na lata 2007 – 2008 Instytucja Pośrednicząca określa datę kwalifikowalności wydatków w ramach projektu (równoznaczną okresem realizacji projektu), od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, za wyjątkiem wydatków na zabezpieczenie wykonania umowy, które mogą być poniesione przed jej podpisaniem oraz kosztów diagnozy potrzeb szkoleniowych

beneficjentów pomocy, poniesionych do dnia zawarcia umowy, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 90 poz. 557).

V. Projekty innowacyjne i ponadnarodowe

V.1 Projekty innowacyjne¹²

V.1.1 Tematy dla projektów innowacyjnych

-

V.1.2 Oczekiwane efekty realizacji projektów innowacyjnych

-

V.1.3 Typy beneficjentów/projektodawców

-

V.2 Projekty ponadnarodowe

W latach 2007-2008 nie przewiduje się realizacji projektów ponadnarodowych oraz projektów z komponentem ponadnarodowym

V.2.1 Typy projektów ponadnarodowych lub projektów z komponentem ponadnarodowym

-

V.2.2 Obszary, w ramach których realizowane będą projekty ponadnarodowe

-

V.2.3 Oczekiwane efekty realizacji projektów ponadnarodowych

-

V.2.4 Typy beneficjentów/projektodawców

-

Miejsce, data

Lublin, 10 czerwca 2008 r.

Pieczęć i podpis osoby upoważnionej

¹² Nie dotyczy lat 2007 i 2008